

ESLÖVS KOMMUNS RIKTLINJER FÖR TRÄDFÄLLNING

Syfte

Representanter från Miljö och Samhällsbyggnad (Miljöavdelningen och Gata/Trafik/Park), Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret (Tillväxtavdelningen), Eslövs Bostads AB (ebo), Eslövsbygdens naturskyddsförening (ENF) har tillsammans utarbetat riktlinjer angående trädfällning på kommunal mark. Dialog har även förts med Markkompaniet Syd AB. Arbetet är en del av LONA projektet Skyddsvärda träd II, 2017-2019.

Riktlinjerna har till syfte

- att få en samsyn rörande hantering av träd på mark som ägs av kommunen eller kommunalägt bolag
- att bidra till uppfyllnad av riksdagens miljö kvalitetsmål; Frisk luft, God bebyggd miljö och Ett rikt växt-och djurliv, samt följande mål i Agenda 2030: Hållbara städer och samhällen, Bekämpa klimatförändringen och Ekosystem och biologisk mångfald
- att skapa säkra trädmiljöer för människor, djur och egendom samtidigt som trädens biologiska, kulturhistoriska, sociala, estetiska och ekonomiska värden bibehålls och på sikt utvecklas.

Eslövs kommuns riktlinjer angående trädfällning ska kommuniceras till entreprenörer, beställare av ledningsdragningar, vägföreningar, kommunala förvaltningar och bolag samt allmänheten.

Målsättning

Träd och trädrika miljöer som skogar, parker, trädgårdar och alléer har stor betydelse för biologisk mångfald och hållbar utveckling. Träd, speciellt gamla, grova träd erbjuder en mångfald av livsmiljöer på liten yta i form av skrovlig bark, håligheter och döda vedpartier där en mängd olika arter kan leva. Gamla träd, både levande och döda, erbjuder boplatser för hålhäckande fåglar och fladdermöss samt gynnar en mängd olika arter av insekter, svampar och mossor som är helt knutna till dessa miljöer. Gamla träd med höga naturvärden, som förr var relativt vanliga i jordbrukslandskapet, är numera en bristvara. Kvarvarande gamla, grova och ihåliga träd, som ofta hittas i offentliga miljöer, blir därför väldigt viktiga för biologisk mångfald

och räknas som skyddsvärda. Så kallade jätteträd (grövre än 1 meter i diameter), ek och bok äldre än 200 år (övriga trädslag äldre än 140 år) samt träd med utvecklad hållighet i huvudstammen och grövre än 40 cm i diameter räknas som särskilt skyddsvärda. Det är av största vikt att vi både bevarar skyddsvärda träd och ser till att tillräckligt många yngre träd får goda förutsättningar att bli så gamla att de kan bära naturvärdena vidare.

Träd har inte bara höga natur- och kulturhistoriska värden, de levererar dessutom många olika ekosystemtjänster som är betydelsefulla för vår hälsa och livskvalitet. Träd bidrar till klimatreglering genom upptag av koldioxid och inlagring av kol. Träds vattenupptag bidrar till vattencirkulation och skyddar mot översvämningar och deras rotsystem binder marken och skyddar mot erosion. I offentliga miljöer förbättrar träd lokalklimatet genom att rena luften och släppa ut syre. De ger även skugga och dämpar vind och trafikbuller. Gröna ytor med träd påverkar även människors hälsa och välmående genom att skapa möjlighet för rekreation, avslappning och minskad stress.

Allmänna hänsyn

Vid planering, handläggning av bygglov och andra åtgärder inom kommunen är det viktigt att man vid sidan av andra hänsyn även tar hänsyn till trädets värde för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Vid all hantering av kommunens träd (både enskilda träd och träd i bestånd) och i all planering bör man

- se till att trädets värden för biologisk mångfald tas tillvara,
- om möjligt bör skyddsvärda träd stå kvar på plats så länge som möjligt, levande eller döda,
- värna kulturhistoriskt värdefulla träd och trädmiljöer,
- bevaka att befintliga träd inte skadas vid markarbeten, och att gällande grävningsbestämmelser följs (För information kontakta Gata/Trafik/Park),
- verka för att träd medvetet används som stadsbyggnadselement,
- säkerställa att nya träd ges tillräckliga livsbetingelser för att utvecklas normalt,
- skapa ett varierat trädbestånd i staden,
- verka för att öka kunskapen och intresset för träd i kommunen.

Bedömningsgrunder och riktlinjer vid trädfällning på kommunal mark.

Kommunen är generellt restriktiv med att fälla friska och vitala träd. Detta gäller även vid exploatering. Träd ska i princip enbart fällas om de utgör en risk eller fara. Önskemål från allmänheten angående nedtagning av träd på kommunal mark kommer dock med jämna mellanrum. Det är förbjudet och straffbart att ta ner eller göra åverkan på träd som står på allmän mark. Beslut om trädfällning på kommunal mark får endast fattas av kommunen men eventuell avverkning får utföras av entreprenör.

Innan man avverkar ett träd ska följande beaktas:

- Trädets kondition.
- Är trädet skyddsvärt.
- Trädets ekologiska värden.
- Trädets betydelse för området som helhet.
- Trädets betydelse för stadsbilden och stadsmiljön.
- Trädets estetiska värden.
- Kan någon annan åtgärd övervägas, exempelvis kronreducering eller borttagning av delar som riskerar att falla.
- Trädets framtid. Kan ett sparad träd fortleva och hantera de nya förhållandena i en förändrad miljö.
- Ska nedtaget träd kompenseras. (vid exempelvis röjning av sly eller gallring av trädbestånd för att gynna kvarvarande träd, kan behovet av kompensation diskuteras).
- Vilken lagstiftning som gäller, Riktlinjerna är underordnade dels vid lagstiftning så som Jordabalken och Miljöbalken men även vid fara för allmänheten.

Riktlinjer vid avverkning

Innan eventuell avverkning:

- Kontrollera i detaljplan om trädet kräver marklov för att fällas.
- Kontrollera om områdesskydd som till exempel strandskydd eller generellt biotopskydd (som exempelvis alléer) gäller på platsen. Vid områdesskydd ska länsstyrelsen alltid kontaktas.
- Länsstyrelsen ska alltid kontaktas för samråd gällande träd med en diameter på 1 meter eller större (mätt 1,3 meter ovan mark).

Vid eventuell avverkning:

- Avverkade träd, framför allt grova träd, ska i första hand lämnas kvar i sin miljö för att ingå i det naturliga kretsloppet på ursprungsplats. Detta görs förslagsvis genom att skapa högstubbar och/eller låta de grova delarna av stammen ligga kvar på marken och bilda en så kallad biodepå.
- En del grenar och kvistar bör sparas för den biologiska mångfalden till exempel i form av ved- och rishögar. I övrigt kan dessa fraktioner flisas och användas som flis eller biobränsle.
- Om det inte är möjligt att lämna nedtagna träd på ursprungsplatsen (exempelvis gatuträd eller i känslig parkmiljö) finns olika alternativ beroende på trädets egenskaper. En bedömning av trädets värden görs i varje enskilt fall.
 - *Biologiskt särskilt värdefulla eller vackra stammar* läggs som solitärer i utvalda grönområden eller parker.
 - *Biologiskt värdefulla stammar* läggs på biodepå på utvald plats.
 - *Lek eller hinder.* Grova träd kan möjligtvis användas som lekstockar på lekplatser eller som hinder på parkeringsplatser eller gångvägar. **Det finns dock specifika säkerhetsbestämmelser för hur detta får göras. Kontakta alltid sakkunnig.**
 - *Tillfällig upplagsplats.* Om inte något av ovan angivna alternativ på hantering är aktuellt transportera stammarna till särskild depå.

Kompensation

Nedtaget träd kompenseras med plantering av två nya träd. Kompensationen ska i första hand utföras på samma plats som det ursprungliga trädet stod. Om inte detta är möjligt kan man kompensera på annan lämplig plats. I varje enskilt fall görs en bedömning av vad som är lämplig art och storlek på de nya träden. Minsta planteringsstorleken för träd bör dock vara 16-18 centimeter i omkrets (mätt en meter upp på stammen) enligt GRO Kvalitetsregler för plantskoleväxter.

Kontakt

Vid frågor kring träd i gatumiljö eller i parkmiljö kontakta Entreprenadledare på Gata/Trafik/Park. Vid frågor kring naturvärdesbedömning eller träd i naturmiljö kontakta Kommunekolog på Miljöavdelningen.